

GAZETA TRANSILVÂNIEI

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe unu anu 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe anu 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

SE PREENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Seriseri nefrancoate nu se primesou. — Manuscripte nu se retrămitu.

N°. 205.

Vineri, 19 Septemvre (1) Octomvre.

1887.

In memoria lui IACOBŪ MUREȘIANU.

Brașovū, 18 Septemvre 1887.

Consacrămū ađi colona din fruntea ȡiarului memoriei scumpe a lui Iacobū Mureșianu.

Până ce se-i putemū publica biografia completă, vom da ađi o probă de cele mai prospete despre nobilele sentimente și iubirea nemărginită cătră națiunea română ce o nutrea în peptulū seu reposatulu.

Incă în cursulū verei acesteia, deși mai slăbitū ca ori și când de ani, de lupte și de grėua muncă de atâtea decenii, spiritulū lui se ocupa mereu cu sörtea națiunei sale, pe care, decă ar fi pututū, ar fi scos'o de pėru deasupra necazurilorū și suferințelorū. În orele de sėră, în care se simțea mai ușuratū, și-a făcutū nisce însemnări, care avėu de scopū a arăta ideile conducėtore, după care s'a îndreptatū totdeuna activitatea sa publică națională.

Aceste însemnări le-a încheiatū regretatulū editorū alū foii nōstre cu următorele aprețieri caracteristice pentru modulū seu de simțire și de cugetare:

„In casa *culturei în limba română* pentru regenerarea poporului română nu am lăsatū nici o ocaziune nefolosită în „Gazeta” și în „Foiă”, spre a îndemna mai ântėiu pe cei mai cu influență asupra poporului, ca se ia, ca părinți sufletesci, în de aprōpe considerațiune tōte scăderile observate în sīnulū lui și se studieze, în ce modū i s'ar putē da o directivă mai sănătōsă, spre a-i putē fără dificultate infiltra în inima lui gustulū și zelulū pentru totū ce se pretinde ađi dela unū poporū cultū, dela natură provēdutū cu sēmēnța tuturorū virtuțilorū de bunū patriotū, őr dela mărirea și gloria numelui de „Romanū”, ce-lū pōrtă, se mai ia și *cutezarea a se ținē mândru între alții* și cu capulū pe susū se îmbrățișeze orice virtute romană și modernă, cu tōtă căldura de patriotū adevēratū, ca se i se pōtă aplica din partea lumii cu totū dreptulū exclamarea: *Virtus romana rediviva* (Virtutea romană reînviată).“

„Mai încolo părinții sufletesci și învățatorii tinerimei seși ia directiva, de a atrage inimile plăpānde la tōte virtuțile unui bunū patriotū, seși îndemne la fapte fericitōre și înălțātore la stima ce i se cuvine Romanului ca cive și patriotū adevēratū, dēr se fiă înzestratū Romanulū și cu tōte forțele unui omū liberū și coegalū în tōte drepturile, ținēndū cu mână tare și cu brațū înaltū la nutrirea concordiei între confrăți, spre ași apėra cu puteri unite totū dreptulū ce i se cuvine ca patriotū, — îmbrăcatū se fiă însă și cu corōna triumfală și civică a străbunilorū Ro-

manī, pentru ași elupta egala îndreptărire în faptă.

„Învēțatorii în scōlele romāne, decă vrėu se progreseze școlarii pe'ntrecute între dēnșii, mai însufle fără 'nctare acestū spiritū mândru de emulațiune la victoriă culturală în inima tinerilorū de sänge romanū; și *de-arū învăța decē de limbī, totuși se prefere cu deosebire ași vorbi și prețui limba română în tōtă vieța lorū ca unū darū Dumneșescū*, dinaintea căruia, decă vomū lucra cu toții în comunū, jurații dușmanī ai națiunei nōstre trebue odată se și plece capētele cele pline de fumulū neumanității și alū exclusivismului politicū, cu care vrėu se ne desbrace de curagiulū vieții politice“.

Dēr regretatulū dascālū română scia bine, că spre a dobēndi aceste rezultate este de lipsă ca înainte de tōte se se ridice și bunăstarea poporului română. De aceea într'unū pasagiu următōrū, elū dă sfatulū clasei inteligente din comunele romāne se stăruiască, ca pe calea asociațiunilorū se ridice poporulū în tōte ramurile economiei, industriei, comerțiului și artelorū de totū felulū, și cum ȡice dēnsulū: „se cultive totodată și simțulū și spiritulū de înaintare alū poporului săteanū prin probe de invențiuni mai priinciose și mai înaintātore de folōsele ațintite la cutare ramură de îndeletnicire.... De aceea tōte asociațiunile seși trimētă din sīnulū lorū tineri talentați și probați la institute mai înalte în streinătate, pentru ca se învețe *ex professo* și așa, ca se pōtă face celū mai mare progresū în toți ramii sciințelorū practice, unū progresū atātū de solidū, încātū ei se pōtă fi conducėtōri la cultura poporului, care *i-a crescutū spre scopulū progresului lui, őr nu numai ca se le mērgă lorū mai bine*.“

Vrednice de tōtă luarea aminte suntū însă *sfaturile de aurū* ce le dă veteranulū luptātōrū, a căruī mōrte o deplāngemū, *mamelorū romāne*, cum seși crēcă copii, ca ei seși iubescă limba și naționalitatea lorū mai presusū de ori și ce.

Acēstă parte a însemnărilorū sale o vomū publica în numērulū următōrū, încheindū astăđi cu unū caracteristicū rēspunsū ce l'a datū rēposatulu în ȡilele din urmă ale vieții sale, pe patulū seu de suferință, când din întēmplare fū întrebatū de unū visitorū: căți copii are?

Atunci cu lacrimi în ochi și oftāndū rēspunse regretatulū Iacobū Mureșianu.

„Copii mei iubiți suntū toți fii națiunei, pe carī i-am crescutū și i-am învățatū, și pentru fericea căroră am muncitū și am luptatū tōtă vieța mea.“

In cursul zilei de ieri și de azi, Redactorul „Gazetei Transilvaniei” a primit următoarele telegrame și scrisori de condolență:

Caransebeșu, 17 (29) Septembrie.

Răposarea bunului D-tale Tată, a scumpului meu vechiu amic, a bărbatului distințu, carele cu rară abnegațiune a conlucratu neobositu la înaintarea culturii și la emanciparea neamului nostru românesc, este o pierdere națională ireparabilă. Primesce adencu sēmțita mea condolență.

Popasu, Episcopu

Bucuresci, 17 (29) Septembrie.

Vă rog să primiți espreșiunea durerii sēmțită de Academia pentru pierderea distinsului ei membru onoraru Iacobu Mureșianu. Tote simpatiile nostre ilu acompianeză la ultimul său locașu.

Președintele Academiei Române
Cogălniceanu.

Sibiu, 17 (29) Septembrie 1887.

Cuprinsul telegramei de astăzi, cu care îmi anunțai repausarea în Domnul a prea iubitului D-Vostre părinte și alu meu amic probatu într'unu periodu de 62 de ani (1825), m'ar impune între ori cari alte împrejurări datorința frățescă și românescă ca să asistū la solemnitatea astrucărei și să m'iau rămasu bunū până la revedere, care din partea mea nu mai pōte întârzi cu zile prea multe în această vale a durerilor. Unu desastru înfricoșatu (incendiu), care ajunse pe ficia mea veduvă, mă reține dela mergerea mea la Brașovu... și mă silesc să plecū la Orăștia, așa sdrobotū de munca grea, la care am fost supusu mai alesu de 5 luni încōce. Eu însă, avēndū grația ceriului pentru o viață fiă și numai de câteva luni, îmi voi face datoria cu totul altmintrelea cătră amiculū meu; ăr' până atunci îi dīcū: Memoria lui sē fiă binecuvēntată de totū sufletulū românescū și sempiternă la națiunea noastră întregă; ăr' membrilorū familiei sale, pe cari îi iubise ca pe lumina ochilorū sēi și ca pe mântuirea sufletului sēu, le implorū dela ceriu totū binele și totă adevērata fericire, pe care o pōte avē omulū pe acestū pământū.

Părtașu alu doliului D-Vostre,
Georgie Barițiu,

Viena, 17 (29) Septembrie.

Condolențele mele adencu sēmțite pentru pierderea neuitatului tēu părinte.

Profesoru Teclu.

Bucuresci, 17 (29) Septembrie.

Primiți condolențele nostre pentru mōrtea părintelui vostru și a neobositului luptătoru pentru națiune.

Familiele Caianu, Roșu, Popescu.

Sibiu, 17 (29) Septembrie.

Primesce sincera mea condolență.

Nicanor Frateșu.

**

Budapeșta, 18 (30) Septembrie.

Cu adencă condolență mă asociezū și eu la durerea familiei și a națiunii pentru încetarea din viață a prea demnului d-vostre părinte.

Meșianu Episcopu.

Bucuresci, 18 (30) Septembrie.

Impărtășescū durerea familiei pentru pierderea părintelui și durerea României pentru

pierderea vechiului apărătoru alu drepturilor naționale.

Iuliu Roșca.

Sibiu, 18 (30) Septembrie.

Primiți espreșiunea adencu sēmțitei nostre condolențe.

Familia Popescu.

SCIRILE ZILEI.

Unu batalionu din regimentulū 31 de infanteriă a sositu din Viena în Sibiu, unde va rămāne de aci înainte în garnisonă. La gară a fostu primitu de numerosu publicu cu primarulū în frunte, care a adresatu comandantului colonelū Pohl o frumoșă vorbire, lăudāndū virtuțile regimentului. Colonelulū a mulțamitū asigurāndū, că precum în Viena regimentulū și-a căștigatū prē înalta recunoștința a comandantului supremū, a divisionarului prințulū de corōnă Rudolfulū și a superiorilorū, precum și simpatiile poporațiunii din Viena prin atitudinea sa corectă, fiindcă nu s'au întemplatū nici frecări, nici incidente ori escese între soldați și poporațiune, totū așa și în Sibiu va nisui a cultiva cea mai bună înțelegere între poporațiune și ostași. De pe ferestri li s'au aruncatū soldațilorū flori în drumulū lorū dela gară la casarmă.

—x—

D-lū Dr. Assaky, profesorū la facultatea de medicină în Bucuresci, care reprezintă România la congresulū medicalū internaționalū din Vasington, a fostu alesu secretarū alu savantei adunări, scrie „Evening Star”.

—x—

O bătaia sāngerōsă s'a întemplatū la 23 l. c. între doi gendarmi și câțiva hoți din comitatulū Solnocu Dobēca. Primarulū din Borleasa, căruia i s'au furatū 4 oi, capetă pentru urmărirea hoțilorū întru ajutorū doi gendarmi din Becleanu. După ce primarulū i mai dete întru ajutorū 2 jurați, se începū urmărirea hoțilorū, succedēndū-le după multă trudă a afla pe teritorulū comunei învecinate două din oile furate, cari pāsceau printre trei alte oi. Când tocmai voră sē prindă oile pentru a le duce înderētū păgubașului, se pomeniră deodată, că trei omeni din apropiata pădure dau năvală asupra lorū. Mai întēiu inhățarū pe jurați, cari după ce primiră câte o lovitură, o luară la sānetōsa. Indată apoi unulū din năvalitorū se aruncă cu băta asupra unui gendarmū. Gendarmulū strigă unguresce sē stea, dēr hoțulū nu se infrică de vorbele gendarmului, căruia îi dete o strășnică lovitură cu băta peste umērū. Gendarmulū descărcă pușca și rāni puținū pe hoțū, dēr atātū de puținū încātū acesta mai avū putere ca sē-i dea gendarmului atātea lovituri în capū, până ce cădu la pământū. În timpulū acesta unū altū hoțū lovi cu băta și pe alu doilea gendarmū. Acesta descărcă pușca și hoțulū o luă la fugă. De asemenea fugiră și ceilalți doi hoți. Abia în ziua următoare fură prinși hoții din partea altorū gendarmi și predați tribunalului din Deșu.

Maiestatea Sa în Ardeal și presa ungurescă.

„Ellenzek” dela 15 Septembrie n. scrie:

„Aducēndū omagii adencū salutāmū pe înălțatulū domnitorū în partea mai îngustă a patriei nostre, la vētra popōrelorū ardeleni. Sincerū îi dīcemū „bunū sositū”. Inima noastră e plină de adevērată bucuriă și de simțēmintē fericite, fiindcă vedemū la noi pe Regele ungurescū... Națiunea iubescē, îndeescē pe acestū capū supremū alu statului, fiindcă e dreptū, mārinosū și cu

simțēmintē constituționale, fiindcă pōrtă la inimă sōrtea noastră și doresce sē înlătore relele nostre. Și pe noi Ardeleni multe ne-au duratū, despre care Regele acum pōte afla și ajuta multū. *Mai rău în această parte a patriei stă tocmai cauza ungarismului.*

„Acestui corpū i-au pricinuitū timpulū și mānele rele marī rane. Acestū corpū va apārē inaintea Regelui cu durerile sale, dēcā nu mai curēndū, — dēr aci în Clușiu. Aceste cicatri e nu vorū vorbi, dēr Regele nostru pricepe și vocea mută plāngētōre a durerii. Dōr' a trātū elū însuși și zile rele, a întēmpinatū durere, a vēdātū cicatrice și a vindecatū destule rāni.

„În timpulū petrecerei sale în Ardelū va avē destulă ocașiune, sē liniștescā pe suferinți cu vorbele sale părintesci, și cu vēqa sa regală sē domnescā înclinările rele ale celorū rēi. Dēcā Regele prin interpretii din apropierea pōsonei sale va cunōsce mai de aprōpe durerile și gravaminele nostre și le va înlătura, acēsta va fi unū monumentū permanentū alū călătoriei sale în Ardelū. Lū costă numai câteva vorbe, pe când noi ne-amū chinui decenii ori seculi, și dēcā va esprima aceste câteva cuvinte, atuncī sē se îndure a spune că sub aceste cuvinte sē înțelegă prēinalta sa voință aceia, cărorā li se adresēzā, și cu acēsta își va ridica însuși celū mai frumoșū monumentū alū carierei sale de domnitorū nu numai în inimile mulțamitōre, ce se revarsă de iubire, ale fidelilorū sēi Unguri, ci și în cartea istoriei Ungariei.

„Regele Franciscū Iosifū va afla aci pe sfântulū pământū alū acestei micī țeri pretutindēnea popōre fidele și alipite, care pōte că emulezā unulū cu altulū în iubire și alipire cătră el, dēr care nu suntū de unū cugetū în aceea, că trebuie sē se supunā unei voințe și sē se unescā în necondiționata respectare a unei idei. Și dēcā prēinalțatulū domnitorū va sci sē facā pe aceste elemente a înțelege necesitatea, că viitōrea sōrte și bunăstare a popōrelorū din Ungaria atērnă de aceea, dēcā ele se supunū tōte unei voințe comune unitare: atuncī călătoria Regelui în Ardealū va rămāne în eternă aducere aminte și va fi de o importanță multū mai mare în istoria mai nouă a dezvoltării culturale și materiale a Ungariei.

„...Ceea ce noi nu putemū face cu stringerea tuturorū puterilorū ce ne stau la dispozițiune, tōte lacunele le potū implē numai câteva cuvinte ale Regelui... Câteva cuvinte ale Regelui potū obținē unū mai deplinū efectū, dēcātū tōtā activitatea noastră dezvoltată decenii ori seculi, și afară de asta ceea ce dīce Regele este manifestarea voinței puterii, inaintea căreia trebuie sē se frāngū și cea mai îndērētnică inimă, dēcā nu vrē sē se încovōie.

„Pōte că cu timpulū amū putē aduce lucrulū acolo ca sē încovōiamū spinarea celorū rēi. Regele o pōte frānge cu unū cuvēntū și acēsta va fi cea mai strălucită emblemă de triumfū a călătoriei sale în Ardealū și cea mai deplină gloriă a nisuințelorū nostre patriotice... Când vomū obosi în luptă... vomū ținē inaintea îndērētnicilorū cuvintele Regelui, cari apoi trebuie sē se frāngă, dēcā nu se lasă a se încovōia”.

Fōia kossuthistă dīce apoi, că Maiestatea Sa sē vēdă, în mijloculū strălucirii, și relele de care suferū peste mēsūră popōrele de aci, și încheiă strigāndū: Strălucire numelui sēu, binecuvēntare vieții Sale!

Intr'unū altū articolū se ocupă „Ellenzek” de popūi valachī (olah popak) și intrēbă dēcā ei au cetitū ce a dīsū Regele în Deva protopopului Papiu și episcopului Mihaly?

„Dēcā au cetitū, atuncī trebuie sē conchiqă, că popōrele ce trāescū sub scutulū corōnei Sf. Stefanū, fără

FOILETONU.

APĒRAREA TRANSILVANIEI

contra

ROMÂNIEI ALIATĂ CU RUSIA.

Sub acestū titlu dīarulū militarū austriacū „Strefleur” publică în numerile sale pe Ianuarie și Februarie 1887 unū studiu subscrisū d'unū oficerū de statū majorū „Max de Bartuska”. Redacțiunea menționatului dīarū, făcēndū aprecierile sale, justifică publicarea acelu studiu prin cuvintele, că elū conține multe și bune idei.

Pentru importanța sa, publicāmū acestū studiu, în traducere fidelă, precum urmēza:

„Rivalitatea de interese politice și comerciale dintre ambele state vecine, Austro-Ungaria și Rusia, se agravēzā din anū în anū, așa că o conciliare pacnică deși nu este absolutū imposibilă, totuși ea licăresce într'unū orizontū așa de depārtatū, încātū cu greu se pōte prevedea; cu atātū mai ușorū însă se pōte admite posibilitatea unui rēsboiu.

Imprejurările politice fiindū fōrte schimbăciōse, nici celū mai dibaciu diplomatū nu este în stare sē scie cu siguranță, ce se pōte întēmpla după o zi în alta, de aceea nici noi — în studiulū de față — nu suntemū de

locū conduși de idea, a desfășura situațiunea politică probabilă a ambelorū state, la începutulū rēsboiului suposatū; dēr, ne vomū exprima modesta părere, că într'unū asemenea casū, Rusia pōte avē mai marī avantaje dēcātū Austro-Ungaria, dēcā acēsta din urmă va intra în luptă singură, adecă fără alianțe.

Deși în acestū studiu voimū sē facemū abstracțiā de tendința constantă a politicii rusescē: a causa monarhiei Austro-Ungare totū felulū de calamități; nu putemū tăgādū însă, că patria noastră este impresurată la Sudū și Sudū-Estū de state mici și ușorū dispuse a se mārī pe socotēla puternicului statū vecinū, mai alesū când li s'arū da ocașiune potrivită. Acele state mici, arū putea ele ore sē și dorēscă ceva mai bunū, dēcātū unū rēsboiu mare între Austro-Ungaria și Rusia? Nu ne vine a crede.

Ar fi o curată presumpțiune dēcā cineva ar voi sē spunā precisū, că într'unū asemenea casū și România se va alia cu Rusia în scopulū d'asī lārgi întrū cāvā fruntariile spre Vest. Cu tōte acestea cazulū este imaginabilū, dēr este posibilū.

Așadēr credemū, că nu ne pōte strica întrū nimicū, dēcā vomū avē în vedere posibilitatea unei alianțe ruso-romāne, din contră ne vomū putē feri mai ușorū de surprinderi neplăcute.

Din aceste puține cuvinte introductive, vomū căuta

a deduce modulū de coacțiune alū armatei romāne în cazulū unui rēsboiu suposatū de noi între Austro-Ungaria și Rusia; în același timpū și modulū de contraacțiune din partea noastră, față cu operațiunile probabile ale armatei romāne

După părerea noastră și în considerația unui succesū, ar fi mai nemeritū, ca desfășurarea strategică a armatelorū aliate, ruso-romāne, sē se facā astfelū, ca din capulū locului acțiunea lorū comună sē aibă aceeași direcțiune și același obiectivū, adecă grosulū armatei Austro-Ungare; ăr pentru că armata romānă este relativū mai slabă, pe de altă parte ținēndū-se contū de „Unitatea acțiunii” prin urmare și de „Unitatea voinței”, armata romānă ar trebui sē fiă subordonată comandamentului superiorū alū armatelorū de operațiune rusescē și în acestū casū ar urma ca ea sē-și efectuezā desfășurarea strategică pe teritoriulū rusū sēu celū puținū aprōpe de grānița ruso-romānă.

Nascē acum întrebarea: este ore admisibilū, ca România — avēndū mereu în vedere obiectivulū comunū: „nimicirea totală a forțelorū Austro-Ungare” — sē se pōtă hotārī a coopera în modulū arātātū mai susū? Noi credemū că trebuie sē dīcemū: Nu! Și etiā de ce:

Popōrele aliate au totdeuna interese deosebite, faptū care adesea trage după sine consecința naturală, că și armatele lorū urmărescū obiective deosebite.

deosebire de rasă și de credință trebuie să se unescă în cug-tul, că totalitatea datorită comune cetățenesci au a le căuta în fidelitatea către tron, în alipirea fidelă către țară și către legile sale, și în concordia frățească între confesiuni și naționalități.

„Și dacă au cetit și priceput cuvintele Regelui atunci să spună foarte sincer: corespunde viața și purtarea lor de până acum, lucrarea lor, celui mai înalt postulat, ce l'a accentuat Regele cu atâta sinceritate și energiă, privitor la datorită fundamentale ale cetățenilor? Dacă ar voi să nege, că năsușele lor sociale și politice de până acum stau în contrast cu postulatul ce l'a exprimat cu deplin drept Regele, atunci să iasă afară cu acțiunile lor și să dovedească, că ceea ce au făcut până acum și ce fac încă și azi, nu se pot combate din punctele de vedere ale statului accentuate de Regele.

„In contra unei propoziții din vorbirea Regelui nu ridicăm nici o obiecție, și anume în privința fidelității către tron... Dă și acesta are un cârlig, într'ată fidelitatea și alipirea lor compete Imperatului Austriei, er nu espreșu Regelui încoronat al Ungariei.

„Acum Regele unguresc a vorbit în Deva către trimișii valachi; când a accentuat cu această ocaziune și față cu ei fidelitatea către tron, a înțeles tronul Regelui unguresc, acestuia să-i dovedească ei fidelitate. Așa a înțeles Regele, așa înțelegem noi, și altfel nu o pot explica nici popii și scriitorii valachi.

„Dacă vorbele Regelui îi vor aduce la simțire, e greu a sci în acest moment... ei au datorită să le înțelegă și să le urmeze, decât peste tot voesc să fiă împărtași de „scutul, recunoștința și grația“ Regelui. Noi vom avea datorită a urmări cu atenție viitorul lor pășire și purtare, și în orice cas, în care observăm că cu intenție nu implinesc ori implinesc rău dorința Regelui, a le ține înainte cuvintele Regelui și a le aminti datorită publice.

„Der să mergem mai departe. Regele a vorbit și înainte deputației preoției valache despre fidelă alipire către țară și către legile ei. Și indeplinesc încă și valachii datorită acestea? Nu, ori numai rău și într'aceea numai constrinși de nevoi... Mereu li-s'a spus că legea, ca expresiune viuă a voinței totale a statului, cere necondiționată respectare dela toți cetățenii statului fără deosebire de rasă și credință.

„Dovedit'au Valahii această respectare necondiționată legilor statului ungar în toate cazurile? Forțe adesea nu, și azi chiar legile ce se referă la ei numai atunci le recunosc, decât le place. Acum, după vorbirea Regelui, pot înțelege, că fidelă alipire către țară și către legile ei nu e o afacere a voinței individuale, ci o datorită publică de supus, căreia nu i se poate sustrage nici Valahul, nici Sasul, nici Slovacul, nici Sârbul, ca și Ungurul ca neam conducător și întemeietor de stat.

„Vorbind astfel Regele către deputația valahă, dete totodată expresiune concepției, că poporele de sub sceptrul coronei ungare nu pot se ocupa față cu legile țării nici o poziție deosebită, deci plângeri în această privință nu pot fi luate în seamă și Regele unguresc nu poate pune pe astfel de reprezentări absolute nici un pond.

„Vorbele citate ale Regelui au, tocmai fiind că sunt îndreptate preoției valache, cu atât mai mare ponderosită, fiind că precum se știe tocmai în cercul acestei preoții e reprezentat în cea mai mare măsură acel element, care consideră ca nengăduibila pentru valahism formațiunea cu ordinea legală, și de

Năsușele *Rușilor* pot fi de natură a sdruncina puterea noastră în așa grad, ca să nu mai putem fi în stare a ne opune tendințelor ulterioare ale *Rușiei*. Urmează der, că înainte de toate, armatele *rusesce* trebuie să răpană, să sfărme forțele *Austro-Ungare*, pentru ca în urmă să pōtă proceda, cu toată energia și în mod radical, la paralizarea intereselor economice, naționale ale Imperiului nostru și acesta, pentru un timp mai îndelungat.

Politica *României* însă, pōte că ar urmări un scop cu mult mai modest și anume, prin lărgirea posesiunilor sale teritoriale și prin înmulțirea populației sale: să câștige un rang între statele europene, care să-i asigure, în afară, o influență mai mare. De aceea și conducerea războiului, din partea *Românilor*, nu va putea lua caracterul unui războiu absolut, așa cum trebuie să ne așteptăm dela acela al *Rușilor*.

Cu toată lealitatea ce o presupunem aliatului *rusesc*, este evident, că *România* numai atunci și-ar pute atinge scopul dorit, când s'ar întâmpla, ca forța noastră principală să fiă zdrobită totalmente, sfărșit, pentru care credem, că ar trebui să se unescă ambele armate aliate, precum am țis mai sus.

(Va urma).

orece vestesce, că Valahii numai atunci se pot supune dispozițiilor legii, decât ea înlătură toate gravaminele lor speciale și satisface toate dorințele lor speciale. Acești popi pot fi acum în clar despre datorită ce sunt obligați a le implini.

Acum pot sci, că Regele nu suferă nici o opoziție contra legii și nu cunoșce nici o călcare a dreptului, care cere o remediare în afară de lege. Acum pot sci, că datorită preoției este a cultiva cu zel între credincioșii ei — așadără între supușii de limba valahă — fidelă alipire către legi și concordia frățească între confesiuni și naționalități. Această datorită însă este absolut necompatibilă cu acea tendință, ai cărei interpreti au fost tocmai preoții și care a avut ca urmare, ca Valahul să ridice plângeri speciale contra ordinei legale a statului și să aște ura de rasă între cetățenii statului de limbă și confesiune deosebită...

„Această fățarnică foia ungurescă, care dă lecții de fidelitate și alipire către tron și țară, de respect către legi etc., scria în Nr. 86 dela 18 Aprilie a. e. în articolul de fond următoarele:

„Consiliul de direcție al districtului bisericesc calvinic face prin o circulară cunoscută cercurilor bisericesc și colegiilor, că institutul geografic ces. reg. din Viena a făcut o ediție a portretului Maiestății Sale Regelui nostru pe cale heliografică și pe hârtia chinezescă. Decanatele sunt prin această circulară invitate să primescă comanda comunelor bisericesc și să procure potrivit cu aceste convenit număr de esemplare. — Până acum era — cel puțin prin colegii — obiceiul, ca pentru tinerime să se procure *Rakoczy, Gavril Behlen, Bocskay, Iona Zrinyi, Tökoly și martirii. De aici înainte vor fi alte obiceiuri*“.

Amintim că tocmai *Rakoczy, Tökoly și martirii* au fost aceia, cari au combătut dinastia habsburgică; *Tökoly* aduse chiar pe Turci în țară contra trupelor împărătesc.

Brădești, Moldova, 15 Septembrie 1887.

Domnule Redactor! Țara noastră pe terenul industrial este foarte tână; ba putem dice, că se află abia la începutul dezvoltării sale. Dacă totuși a înaintat într'o măsură oarecare în această direcție în timpul din urmă, acesta este a se atribui, cred eu, aproape exclusiv războiului vamal. Din acest timp s'a dezvoltat în țara noastră o ambiție foarte nobilă pentru stăruința, de a se produce în țară, pe cât se pōte, tot de ce avem trebuință. Mari pași s'au făcut și se fac pe zi ce merge în această direcție și suntem măgulit a crede, că cu atât mai mult se va face în viitor. Ținta finală, precum la ori ce întreprindere, așa și la acesta, se pōte ajunge mai ușor și mai repede prin a flarea celor mai potrivite și mai practicabile mijloce. Prin cazuri sporadice nu putem spera nici când la promovarea industriei într'o țară, precum este a noastră. Permiteți-mi a-mi exprima modesta mea părere în această privință; înainte însă de a face acesta, imi iau voi a descrie pe scurt unele întâmplări sporadice tot de acest fel petrecute în cei mai din urmă ani de zile, atât la noi cât și la conaționali noștri din Transilvania.

Pe cât cunosc eu, se produce unii articuli industriali naționali abia numai de câțiva ani încoace. Venerabilul director a școlii normale pedagogice din Bărlad, d-lu Ioan Popescu, este cel dintău, care a introdus în institutul dirigit de D-sa impletirile de pai, cari au ajuns azi la o frumoasă perfecționare. În câteva localități aici la noi s'au făcut unele mici cercări în impletiri de năle (mlaje) de către învățătorii rurali; aceste însă nu le putem numi ca începuturi temeinice, spre promovarea industriei la întreaga țară.

În Transilvania se pare a se lucra în direcțiunea acesta cu mai multă însuflețire. Începutul vrednic de toată lauda l'a făcut zelosul învățător din Sântă jude D-lu Petru Grama. D-sa în anul 1885 ținu primul curs de industrie de casă.

La acest curs luară parte numai doi învățători: D-lu Trimbiționiu dela Grădiște (Transilvania) și subsemnatul. Instrucțiunea primită s'a cuprins în diferite impletiri de papură și un mic început de impletiri de năle (mlaje).

În anul următor 1886, D-lu Grama a deschis din nou curs în S.-jude, er D-lu Trimbiționiu în Grădiște. La cel dintău, la care s'a început și auritul prin D-lu Aureliu Simonu, au fost 14 participanți, er la al doilea 4.

În vâra anului prezent s'au deschis apoi mai multe cursuri și anume: D-lu Grama în S.-jude, cu 4 ascultători, D-lu N. Negruț în M.-Ludoș cu 6 ascultători, D-lu Boer în Gherla cu 4 ascultători, D-lu Vêrfa în Cojocna. — În fine d-nii instructori George Moianu și Candidu Mușlea în Brașov, cu 25 ascultători, dintre cari 3 am fost de aici din județul Tutova, în urma stăruințelor neobositului D-nu director Ioan Popescu.

Dintre aceste cursuri subsemnatul, afară de primul din S.-jude, am mai cercetat și pe cel din Gherla, M.-Ludoș și Brașov. Imi permit deci a face o scurtă paralelă între acestea.

Conducătorii tuturor acestor cursuri au fost discipulii d-lui Petru Grama; diferența însă a fost că pe când unii au propagat numai aceea ce au primit dela d-lu Grama, alții nemulțămindu-se cu atâta, au căutat toate mijlocele posibile spre a-și însuși și alți ramii noi și folositori din industria de casă, împărțându-i la timpul său mai departe popoului nostru. D-lu Boer și d-lu Vêrfu au propagat impletiri de papură, de paie și în parte de năle, apoi auritul și ceva din colorit; D-lu Negruț, din aurit și impletiri de năle și erbă de mare, de papură și paie.

Mai mult decât toate acestea constat cu bucurie că s'a făcut la cursul din Brașov. Zeloșii d-ni George Moianu și Candidu Mușlea nu s'au mulțămît numai cu cele câștigate din S.-jude, ci ca neobosită albiniță au căutat și și-au însușit prin toate mijlocele posibile forțe mulți ramii de industrie, dela industriașii specialiști, er cunoscințele aduse din S.-jude și le-au complectat astfel, încât au pășit în public cu toată siguranța ce le-a dat o perfecțiunea la care au ajuns.

(Va urma.)

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a Gaz. Trans.)

BELGRADU, 30 Septembrie. — Alegerile s'au făcut în cea mai mare ordine. Sunt cunoscute 120 rezultate electorale, cu excepție de 5—6, toți aleșii fiind aderenți ai partidei guvernului.

AGRAMU, 30 Septembrie. — Starcevic s'a bolnăvit greu în închisore.

METZ, 30 Septembrie. — Schnaebele junior (e de 16 ani) a fost condamnat la 3 săptămâni închisore.

DIVERSE.

Cununiă. — D-lu George Stefanovic, comerciant în Brașov, își va serba cununiă sa cu d-șora Eugenia Comșa, fiica preotului din Covasna, Duminecă în 20 Septembrie v. în Covasna. — Felicitări căldurose!

**

D'ale Irlandezilor. — În Fermoy (comitatul Cork) populațiunea, care asculta discursul unui deputat, a fost atacată de poliție cu bastoane; 14 persoane au fost rănite și câțiva agenți de poliție au fost bombardați cu pietre. Poliția a primit apoi ajutoare din Mitchells-town. Populațiunea le-a primit cu pietre, a spart geamurile judecătorei. Se făcu o nouă încercare și mai multe persoane cădură rănite.

**

Cas de turbare în Buzeu. — Femeia Mița Stănescu, o veduvă tână din Buzeu, cădu Sâmbăta trecută greu bolnavă. Simptomele bōlei erau cu totul curioase: delir, tremurături, dureri în șira spinării, greutate la înghițit și din când în când accese de sufocațiune. Complexul tuturor acestor simptome făcu pe medicul curant să presupună o bōlă nervoasă. Bōla agravându-se însă din ce în ce mai mult, doctorul Sotecu a fost chemat la consult. Contra opiniunii colegilor săi elu susținu îndată că pacienta este turbată în ultimul stadiu, de unde nu mai este scăpare. Cu multă precauțiune, doctorul Sotecu descoperi mumei nenorocitei adevărata natură a bōlei pentru a preserva pe cei dimprejurul bolnavei de atacurile la cari ar putea fi expuși din partea furiōsei victime a turbării. Primarul orașului, d. Constantinescu, fiind avisat de doctorul Sotecu de acest cas, s'a declarat gata de a trimite pe bolnava pe propria sa cheltuială la Pasteur, der medicul arătând că mōrtea este iminentă, se recunoscă că ajutorul ar veni prē târziu. După trei zile sērmana hidrofobă muri în cele mai teribile convulsii caracteristice turbării, lăsându în urma ei doi copilași și o bētrână muma care a perdit în ea pe ultimul ei copil.

Necrologu. — Dr. Aurel Mureșianu, Redactor al „Gazetei Transilvaniei“, în numele său, al surorilor sale Elena Groza și Sevastia C. Davidescu, al fraților săi Iacobu Mureșianu, profesor de musică, și Traianu Mureșianu, sculptor; al nepoților săi Marin și Valeria Mureșianu, Horia și Mironu Davidescu, al cuninatei sale Elisa Mureșianu, al cumnaților săi Locotenent-Colonel Moise Groza și ingineru Constantin Davidescu, precum și al tuturor celorlalte rudeni din loc și din depărtare, anunță cu adencă întristare și durere, că scumpul și neuitatul său Tată

IACOBU MUREȘIANU

Directoru gimnasialu în retragere, Editoru, proprietaru și fostu Redactoru al „Gazetei Transilvaniei“, Membru onorar al Academiei române, Membru fundator al Asociațiunei transilvane pentru literatura și cultura popoului român și al Asociațiunei meseriașilor din loc, Membru în consiliul orașului și în consiliul comitatului Brașov etc. etc.

și-a finit cursul neobositei sale vieți după o suferință scurtă în al 75-lea an al etății.

Rămășițele pămâtesc ale scumpului decedat se vor rēdica Sâmbăta în 19 Septembrie st. v. (1 Octomvrie st. n.) din casa sa, piața mare Nr. 22, și se vor aședa la orele 3 p. m. pentru eternă odihnă în mormentul familiar din cimiterul din Gröveru.

Brașov, 17 (29) Septembrie 1887.

Fiți țerina ușor și memoria neuitată!

Editoru: Iacobu Mureșianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Cursul la burse de Viena
din 28 Septembrie st. n. 1887.

Rentă de aur 5%	104.20	Bonuri croato-slavone	104.75
Rentă de hârtie 5%	87.10	Despăgubire p. dijma de vin ugar	100. —
Imprumutul căilor ferate ungare	—	Imprumutul cu premiu ung.	122.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (1-na emisiune)	—	Losurile pentru regularia Tisei și Segedinului	123.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (2-a emisiune)	—	Renta de hârtie austriacă	81.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (3-a emisiune)	—	Renta de arg. austr.	82.45
Bonuri rurale ungare	104.30	Renta de aur austr.	112.40
Bonuri cu cl. de sortare	104.20	Losurile din 1880	135.50
Bonuri rurale Banat-Timșu	104.50	Acțiunile băncii austro-ungare	881. —
Bonuri cu cl. de sortare	104.30	Act. băncii de credit ung.	287.75
Bonuri rurale transilvane	104.25	Act. băncii de credit austr.	282.10
		Argintul — Galbini împărătesc	5.95
		Napoleon-d'or	9.96
		Mărci 100 Imp. germ.	61.55
		Londra 10 Livres sterlinge	125.85

Bursa de București.

Cota oficială dela 15 Septembrie st. v. 1887.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	91 1/2	92 1/2
Renta rom. amort. (5%)	95 1/4	95 3/4
„ convert. (6%)	89 3/4	9 1/4
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	35—	36—
Credit fonc. rural (7%)	104 3/4	105 1/2
„ „ „ (5%)	89 1/2	90 1/4
„ „ „ (7%)	103 1/4	103 3/4
„ „ „ (6%)	94—	95—
„ „ „ (5%)	87—	87 1/2
Banca rațională a României 500 Lei	—	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	—
„ „ Națională	—	—
Aură contra bilete de bancă	14.—	14. 1/4
Bancnote austriace contra aură	2.01	2.02

Cursul pieței Brașov
din 29 Septembrie st. n. 1887.

	Cump.	Vënd.
Bancnote românești	8.64	8.68
Argint românesc	8.60	8.65
Napoleon-d'or	9.94	9.98
Lire turcesc	11.22	11.28
Imperiali	10.21	10.26
Galbeni	5.86	5.90
Serisurile fonc. „Aibina” 6%	101.—	102.—
„ „ „ 5%	98.—	99.—
Ruble Rusesci	109.—	110.—
Discontulă	7—10%	pe an.

TARIFA anunțurilor și inserțiunilor.

Anunțuri în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6.

Pentru inserțiuni și reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repetiri se acordă următoarele rabate:

Pentru repetiri de 3—4 ori	10%
„ „ „ 5—8 „	15%
„ „ „ 9—11 „	20%
„ „ „ 12—15 „	30%
„ „ „ 16—20 „	40%
Dela 20 de repetiri în sus	50%

Pentru anunțuri ce se publică pe mai multe luni se facă învoiri și reduceri și peste cele însemnate mai sus.

Sosirea și plecarea trenurilor și postelor în Brașov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașov la Peșta:

Trenul de persoane Nr. 307: 7 ore 20 de minute sêra.
Trenul mixt Nr. 315: 4 ore 01 minută dimineața.

2. Dela Brașov la Buouresci:

Trenul accelerat Nr. 302: 5 ore 37 minute dimineața.
Trenul mixt Nr. 318: 1 oră 55 minute după amez.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Peșta la Brașov:

Trenul de persoane Nr. 308: 9 ore 46 minute înainte de amez.
Trenul mixt Nr. 316: 9 ore 52 minute sêra.

2. Dela Buouresci la Brașov:

Trenul accelerat Nr. 301: 10 ore 12 minute sêra.
Trenul mixt Nr. 317: 2 ore 32 minute după amez.

A. Plecarea postelor:

- a) Dela Brașov la Rêșnov-Zêrnesci-Brană: 12 ore 30 min. după amez.
- b) „ „ Zizină: 4 ore după amez.
- c) „ „ în Sêcuime (S. Georgi): 1 oră 30 minute noaptea.
- d) „ „ la Făgăraș: 4 ore dimineața.
- e) „ „ la Săcele: 4 ore dimineața.

B. Sosirea postelor:

- a) Dela Rêșnov Zêrnesci-Brană la Brașov: 10 ore înainte de amez.
- b) „ Zizină la Brașov: 9 ore a. m.
- c) Din Sêcuime la Brașov: 6 ore sêra.
- d) „ Făgăraș la Brașov: 2 ore dimineața.
- e) „ Săcele la Brașov: 6 ore 30 minute sêra.

Publicațiunile „CANCELARIEI NEGRUȚIU,”

— GHERLA — SZ-UJVÁR. —

AMICULĂ FAMILIEI. Diară beletristică și enciclopedică-literară cu ilustrații, Cursul XI. — Apare în 1 și 15 și a luni în număr de câte 1 1/2—2 1/2 côle cu ilustrații frumoșe; și publică articlii sociali, poezii, nuvele, romanuri, suvenir de călătorii ș. a. — Mai departe tracteză cestiuni literare și științifice, cu reflesii le cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a Românilor de pretutindena, precum și a celorlalte populații din patria și străinătate; și prin umor dulce și satiră alêsă nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grijele vieții; și peste tot nisuesce a îndeinde tuturor indivizilor din familia o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de pnenumeratiune pe anul întreg e 4 fl. pentru România și străinătate 10 franci — lei noi, plătibili și în timbre postali.

PREOTUL ROMÂN. Revistă bisericească, școlastică și literară. Cursul XIII. — Apare în broșuri lunare de câte 2 1/4—3 1/4 côle; și publică articlii din sfera tuturor științelor teologice și între acestia mulți de predice pe dumineci, serbători și diverse ocașuni, — mai departe studii pedagogice, didactice și științifice-literari. — Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei noi, plătibili și în bilete de bancă și în timbre postali.

A se adresa la „Cancelaria Negruțiu în Gherla — Szamosujvár, unde se mai află de vândare și următoarele cărți:

Puterea amorului. Nuvelă de Paulina C. Z. Rovinară. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Nuvelă originală de Paulina C. Z. Rovinară. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Nuvelă originală. — Continuarea nuvelei: „Idealul pierdut” — de Paulina C. Z. Rovinară. Prețul 15 cr.

Fontana dorului. Nuvelă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrénu craiului codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Elu trebuie să se însore. Nuvelă de Maria Schwartz traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda seu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Nuvelă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Naratiune istorică după Wachsmann, de Ioană Tanco. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé, membru al academiei. franceze. Prețul 10 cr.

Barbu cobzarul. Nuvelă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Hermann și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Peulantul. Comediă în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioană St. Șuluțu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în șalele gimnasiului din Fiume prin Vincețiu Nicoră prof. gimnas. Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Ună volum de 102 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poesii populare culese de Ioană Popă Reteganul. Ună volum din 14 côle. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petrosa seu Cloșca cu pui ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinesdu. Prețul 20 cr.

Apologiă. Discusiuni filosofice și istorice maghiare privitoare la Romani, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere invederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Opă completă) Broșura I. II. și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tote trei împreună costau 1 fl. v. a.

Biblioteca Săteanului Român. Cartea I, II, III, IV. cuprinzându materi forte interesante și amuzante. Prețul la tôte patru 1 fl., câte una deosebită 30 cr.

Biblioteca familiei. Cartea I. cuprinde materi forte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colecte de Recepte din economiă, industriă, comerț și chemiă, pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Economia pentru școlele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Indreptar teoretic și practic pentru învetașmentul intuitiv în folosul elevilor normali (pre-

parandiali), a învetașitorilor și a altor bărbați de școlă, de V. Gr. Borgovană, profesor preparandial. Prețul unui esemplar cu porto francat 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-ună opă, întocmită după lipsele școlilor noastre în măsura în care este acesta! pentru aceea îl și recomandăm mai ales Directorilor și învetașitorilor ca celor în prima linie interesați.

Spiciure din istoria pedagogiei la noi — la Români. De Vas. Gr. Borgovană. Prețul 15 cr.

Manual de Gramatica limbii române pentru școlile poporale în 3 cursuri de Maxim Popă profesor la gimnasiul din Năsăud. — Manualul acesta este aprobat prin Înaltul Minister de cult și instrucțiune publică cu rescriptul de dato 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Nu mă uita. Colectiune de versuri funebre, urmate de iertăciuni, epitafi ș. a. Prețul 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculărei în școlă poporală pentru învetașitori și preparanți. Broș. I. scrisă de Gavril Trifu, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni.

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericești forte frumoșe ilustrată. Prețul unui esemplar broșat 40 cr. legat 50 cr. legat în pânză 60 cr. legat mai fin 60, 80, 90 cr. 1 fl., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul mărgăritar sufletesc. Cărtică de rugăciuni și cântări bisericești — frumoșe ilustrată pentru pruncii școlari de ambe secsele. Cu aprobarea jurisdicțiunii sup. bisericești. Prețul unui esemplar broșat 1 1/2 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărtică de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe secsele. Cu mai multe icône frumoșe. Prețul unui esemplar trimis franco e 10 cr.; — 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esempl. 5 fl.

Visul Prea Sântei Vergure Maria a Născătoareii de D-șeu urmat de mai multe rugăciuni frumoșe. Cu mai multe icône frumoșe. Prețul unui esemplar espedat franco e 10 cr.. 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isus Christos. Prețul unui esemplar legat e 15 cr.